

את עצי הכותרות, ראה הדוקטור ליערנות את היער של הבעייה.

הבעייה היא שאם רוצים להשיג שלום, צריכים להשאיר את הגדה ורצועת-עזה בידי האוכלוסיה הפלסטינית, וזו תקבע בסופו של דבר בעצמה באיון מיסגרת היא רוצה לחיות. האסכולה הנגדית היא זו של אריק שרון, המבקש לחסל את ריכוזי-האוכלוסיה, עלי-ידי כינון איוור-התיישבות ישראלי רצוף, מצפון לדרום, במרכז הגדה המערבית. תוכנית זו מר-בלה למלחמת-נצח בלתי-נמנעת בין יש-ראל והעולם הערבי.

אך היה זה אופייני לישראל באוגוסט 1978, ערב ועידת קמפ-דייוויד: כאשר פורסמה השבוע מפה של תוכנית-שרון, במוסף של על המישור, לא עורר הדבר הד כלשהו. הקואליציה והאופוזיציה כאחת היו עסוקות בהתנפלות על רענן וייץ.

תנועות

מיכתב ה-100

שלושה בחורים ישבו

בקפטריה של האוניברסיטה

וכך נודר המיכתב

שזיעזע את המדינה

הסערה שפרצה במישרד ראש-הממשלה עם קבלת מיכתב ה-100, שבו הצהירו ה-3 חתומים כי מעתה ואילך לא יוכלו לשמור על ההתנחלויות בגדה וברצועה, במסגרת שירות במילואים, כיוון שהתנחלויות אלה מהוות ביטוי לרצון הסיפוח ולמדיניות הסיפוח של ממשלת ישראל (ראה עמודים 20-21) היתה גדולה.

במסדרונות הכנסת הפך המיכתב שיחת היום. אמצעי-התיקשורת עטו על הנושא וסיקרו אותו בהרחבה. ביום השני שבו יזומי המיכתב והצהירו, במסיבת-עיתונאים שערכו, על כוונותיהם שלא לשרת במי-לואים בהיאחזויות.

מי הם אותם צעירים שמצאו לנכון לנקוט בצעד כזה? כיצד התארגנו? מהן הסיבות שהניעו אותם לנקוט צעד קיצוני מסוג זה, ומה הם מקווים להשיג?

צנחן בקריית-ארבע.

ענת שישבתי עם כמה מחברי בקפטריה של האוניברסיטה, ושוחחנו, כמו תמיד, על המצב הפוליטי. סיפר נועם זיו, צעיר ממוסוף בן 25, הלומד בחוג ללשון עברית באוניברסיטה בירושלים, ונמנה עם יוזמי המיכתב.

המצב הפוליטי החמור וחמש ההתנח-לויות האחרונות החלו להדאיג אותנו, במי-יוחד נוכח התקרבות מועד השירות בקמפ-דייוויד. הרגשנו שיש צורך באקט מסור יים, כמו כתיבת מיכתב, שיזו משנה. גייסנו עוד כמה חברים בעלי דעה דור-מה, וכשגילינו שאנחנו מגובשים, ישבנו וניסחנו מיכתב. אחרי כן צילצלנו לכל מיני חברים, והחלטנו אותם על המיכתב. "לי עצמי יש ציפיות ותקוות שהמיכתב יגרום לשני דברים חשובים, הם: שהי-ממשלה תשנה מייד עמדותיה ותתרכז בנקו-דו מסוימות, כגון הפסקת ההתנחלויות בגדה, ושבעקבות המיכתב התעורר פני-לות אופוזיציונית מצד כל הגופים המת-נגדים למדיניות הממשלה, כולל המפלגות האופוזיציוניות שבממשלה עצמה, עוד לפני הפגישה בקמפ-דייוויד."

נועם הוא יליד ירושלים. את שירותו הצבאי עשה ביחידת-צנחנים, שבה שירת בדרגת סגן, בבחירות הקודמות הצביע בעד המערך, אולם כמו רבים אחרים התאכזב ממחלי המפלגה השלטת. המפקד שלי יודע על הסתייגותי משי-רות-מילואים בהתנחלויות, אמר, "לפני שנתיים פיקדתי על יחידה שתפקידה היה לשמור בתוך קריית-ארבע. היה לי קשה, אבל ביצעתי את תפקידי.

גורם מעצב, "היום, אחרי ביקורו של האוניברסיטאי סאדאט בארץ, השתנה המצב. הוויכוח אינו אקדמי גרידא, כי אם קנר-קרטי, על שלום שניתן להשיג. היום אני מצהיר שלא אוכל לבצע את הפקודה של כולל בהתנחלויות, ואני לוקח בחשבון את כל האפשרויות, כולל מעצר. אני רוצה להדגיש בתודומנות זאת, שו-אני וחברי איננו סגפנים. נעמוד על שלנו ונאבק כדי שלא נכנס לפלא".

נועם יצא נגד העיתונים כיוון שלדבריו

מוחה זעירא

מוחה זיו

מוחה גרודזינסקי

„צבא שקצינו יאימו באקדחים על החיילים אינו מסוגל להגן...“

זעירא (משמאל) ממערב לתעלה *

„עניין שבני לבין מפקד“

שהניעה אותו להצטרף ליוזמי המיכתב היא — חמשת התנחלויות האחרונות של אריק שרון ואיורוח שתי התנחלויות של גוש-אמונים. „זה הוכיח לי שהדבקת של הממשלה במדיניות ההתנחלות נמשכת, ו-מסכנת את המיפגש בקמפ-דייוויד. הדבר שעלול להביא למילחמה. זה הזמן להשיג שלום תמורת התזרת שטחים, וזה נעשה ברור יותר ויותר לאחר ביקור סאדאט. ומה עושה הממשלה? — משיכה במדיניות ההתנחלות!“

במשהו דרסטי. ברצוני להדגיש כי אני וחברי איננו לדי-פרחים של שנות ה-50, ולא אנשים אנטי-ממסדיים.“

יוסף כועס על הדרך שבה הגיבה הממ-ר של על המיכתב, שכן, לדבריו, תיא ציפה לתגובה עניינית, והממשלה התייחסה ל-דברים שוליים. „מזור שדוברו של ראשי-הממשלה מסוגל לקבוע מהן השקפותיו של מישהו לפי מקום מגוריו. אני סבור שהאנשים היחידים שבהם אפשר להטיל דופי על פי מקום מגוריהם הם האנשים הגרים בהתנחלויות.“

יוסף גרודזינסקי שלם עם החלטתו, ואינו הויש שמא יאסר כתוצאה מטירובו לשרת במילואים בהתנחלויות. לדבריו הוא אינו הראשון העובר על חוקי-המדינה בנושא ההתנחלויות. „כשראש-הממשלה עודד את מתנחלי קדום, למרות שעלייתם על הקרקע היתה בלתי-חוקית, את מי אסרו או?“

על מיבצע ההחתמות סיפר: „כל אחד מאיתנו החליט לצלצל לחברים שלו ברחבי הארץ. נסענו ממקום למקום ואספנו חתי-מות. לא נעזרנו במדועות בעיתונים, ושום גוף פוליטי לא עומד או עמד מאחורינו. את המיכתבים הדפסתי במכונת-הכתיבה שלי. אמילו את הוצאות הנניר והדלק כי-סינו מכיסנו. היו כאלה שמסביבות שונות לא רצו ששמם יופיע על המיכתב, ותרמו במקום זה כסף. בחורה אחת, שהיא ידידה של נועם מילדות, חתמה, ואחרי-כך שינתה את דעתה והחליטה לבטל את חתימתה. אני יודע למה, אבל היא היתה היחידה. אחרים לא עשו פוילה-שטיק.“

„אסביר המפקד שלי.“ יוסי זעירא, סטודנט מוזק בן 28, הצטרף ליוזמי המיכתב בשלב מאוחר יותר, באמצעות נועם זיו, וצעיר אחר בשם סיני פטר, הנמנה אף הוא על יוזמי המיכתב.

יוסי מתגורר בירושלים, ומשלים את לימודיו לקראת תואר דוקטור לכלכלה. הסיבה שבגללה לא הצטרף ליוזמי המיכתב תב כבר בתחילת היתה לימודיו, שכן הוא תמך בעניין ככר מתחילתו. לדבריו, הסיבה

גרודזינסקי כחובש בהיד-רפואה

„משהו השתנה...“

ה-25 הוא חיפאי, הלומד רפואה בירושלים. בשירות סדר שירת בחיל-הרגלים בדרגת סמל. היום הוא משרת במילואים, בחיל-רפואה. אל יוזמי המיכתב הגיע דרך חברו נועם זיו, שעמו הוא מיווד מזה שנים רבות. בבחירות '73 הצביע ל"ע, והיה תומך נלהב של המערך. עם התפטרותו של יצחק רבין ועלייתו של שימרון פרס ל-צמרת מיסלגת העבודה שינה את עמדותיו. „קשה לי להסכים עם דיעותיו של שימרון פרס“, אמר השבוע, „ובמיוחד אחרי שגיינה אותנו בצורה כזאת. אחרי ביקורו של אל-סאדאט לא השתנתה, אמנם, המפה הפו-ליטית בישראל, אבל משהו בהלך-הרוח בציבור השתנה.“

הסיבה העיקרית שלי להצטרפותי לי-יוזמי המיכתב היא מדיניות הממשלה בנוגע להתנחלויות, המסכנות את המשך קיימה של המדינה. נוכחתי לדעת כי כל הדרגה שבהן נהגו יוזמי-השלום אינן מצליחות לשנות את המדיניות, וכמאן עלתה למס-קנה שכדי להתריע בציבור על הפער הר-הולך וגדל בין קובעי המדיניות לבין אותם האמורים ליישם אותה בשטח יש צורך